

Anmälda brott preliminär statistik 2016

RV0102

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	7
1.2	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	8
2.2.1	Urval	8
2.2.2	Ramtäckning	8
2.2.3	Mätning	9
2.2.4	Svarsbortfall	9
2.2.5	Bearbetning	10
2.2.6	Modellantaganden	10
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	10

B.3	Aktualitet	10
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	10
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	11
4.1	Jämförbarhet över tiden	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	18
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	18
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	18
5.1	Spridningsformer	18
5.2	Presentation	18
5.3	Dokumentation	18
5.4	Tillgång till primärmaterial	19
5.5	Upplysningstjänster	19

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Rättsväsendet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Brott

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Brottsförbyggande rådet (Brå)

Postadress: Box 1386, 111 93 Stockholm

Besöksadress: Tegnérsgatan 23, 2 tr, 111 93 Stockholm

Kontaktperson: Louise Ekström

Telefon: 08- 527 58 426

E-post: louise.ekstrom@bra.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Brottsförbyggande rådet (Brå)

Postadress: Box 1386, 111 93 Stockholm

holm

Besöksadress: Tegnérgatan 23, 2 tr, 111
93 Stockholm

Kontaktperson: Nina Forselius

Telefon: 08-527 58 488

E-post: nina.forselius@bra.se

Kontaktperson: Stina Söderman

Telefon: 08-527 58 429

E-post: stina.soderman@bra.se

Kontaktperson: Åsa Lennerö

Telefon: 08-527 58 415

E-post: asa.lennero@bra.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Enligt 19 § 1 st. lagen (2001:99) om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering omgärdar statistiken över anmälda brott. Statistiken lämnas ut till Eurostat enligt så kallad "Gentlemens Agreement".

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken över anmälda brott är att redovisa de händelser som registreras som brott av polis, tull, ekobrottsmyndighet eller åklagare.

Statistik över polisanmälda brott har kontinuerligt förts från år 1950. Statistiska centralbyrån (SCB) skötte produktionen av statistiken fram till och med 1994 års statistik. Därefter övertog Brottsförebyggande rådet ansvaret för statistikproduktionen. Statistiken har under årens lopp påverkats av olika förändringar i bl.a. lagstiftning, statistikrutiner, förändringar i ärendehanteringssystem hos rättsväsendets myndigheter, fördelning av resurser hos Polisen och andra

myndigheter inom rättsväsendet, försäkringsbestämmelser m.m. Dessa påverkningar har i vissa fall gett effekter på statistikens jämförbarhet över tid.

A.11 Statistikanvändning

De huvudsakliga användarna av statistikprodukten Anmällda brott är:

- Regeringen, främst Justitiedepartementet, för uppföljning och styrning av rättsväsendet.
- Statliga myndigheter inom rättsväsendet, främst Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen, för underlag till planering, analys och uppföljning av verksamheten.
- Brottsförebyggande rådet för forskning och utredningsarbete.
- Riksrevisionen och Statskontoret för granskning av den brottsutredande verksamheten inom rättsväsendet.
- Polisregioner och polisområden som underlag för analys och uppföljning av den egna verksamheten.
- Kriminologiska, sociologiska och juridiska institutioner vid olika universitet samt Polishögskolan.
- Branschorganisationer för analys av polis och åklagares hantering av olika brottstyper.
- Riksdagens upplysningstjänst, massmedier, m.fl. för allmän information om ärendehandläggningen regionalt och i hela riket.
- Allmänheten för insyn i de brottsutredande myndigheternas verksamhet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken över anmällda brott är en totalundersökning. Underlaget bygger på de uppgifter som Polismyndigheten, Tullverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket registrerar i sina administrativa system. Uppgifterna kommer huvudsakligen från Polismyndighetens system RAR (Rationell Anmälan Rutin) och Åklagarmyndighetens system CÅBRA. Uppgifterna levereras löpande till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas de för att sedan överföras till Brås databas SOR (Sveriges officiella rättsstatistiksystem).

Preliminär månadsstatistik över anmällda brott tas fram mellan 5 till 11 dagar efter redovisningsmånadens utgång. Varje kvartal görs ett något mer omfattande uttag.

A.13 Internationell rapportering

Ett urval av statistiken rapporteras årligen till Eurostat och FN (UNODC).

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Nej.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Brå deklarerar kvaliteten i statistiken enligt de sju kvalitetskriterier som stadgas i 3a § lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Dessa är:

- (1) **Relevans**, som avser i hur hög grad statistiken tillgodoser användarnas nuvarande och potentiella behov,
- (2) **Noggrannhet**, som avser grad av överensstämmelse mellan skattningarna och de okända sanna värdena,
- (3) **Aktualitet**, som avser perioden mellan den tidpunkt då de statistiska uppgifterna finns tillgängliga och den händelse eller företeelse som de beskriver,
- (4) **Punktlighet**, som avser den tid som förflyter mellan det datum då den statistikansvariga myndigheten gör uppgifterna tillgängliga och det datum då de ska lämnas,
- (5) **Tillgänglighet och tydlighet**, som avser hur användarna kan få tillgång till, använda och tolka uppgifterna i statistiken,
- (6) **Jämförbarhet**, som avser effekten av skillnader i de statistiska begrepp, mätverktyg och mätförfaranden som använts, när statistik från olika geografiska områden, sektorsområden eller olika tidsperioder jämförs,
- (7) **Samstämmighet**, som avser i vilken utsträckning uppgifterna med tillförlitlighet kan kombineras på olika sätt och för olika ändamål.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistisk målstorhet är Anmällda brott. Med anmällda brott avses alla de händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polisen, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjektet för statistiken är anmällda brott.

Målpopulationen är samtliga anmällda brott.

Rampopulationen utgörs av uppgifter om anmällda brott som levererats till Brå via dataöverföringarna från Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket.

1.1.2 Variabler

Statistiken över anmällda brott redovisas efter variablerna brottskategori, brottstyp, månad för anmälan, region och kommun samt stadsdel för storstadskommunerna. Nedan redovisas de variabler som används i statistiken över anmällda brott. Statistikens variabler delas vidare in efter övergripande indelningar och i ett flertal grupper. Under avsnitt 1.1.4 beskrivs de olika indelnings-

grunderna och redovisningsgrupperna.

Redovisningen av brottskategori och brottstyp bygger på uppgifter om brottskoder som används av Polis, Tull, EBM och ÅM. Brottskoderna bildar ett system som klassificerar brottsliga händelser i huvudsak efter lagstiftningen (främst Brottsbalken) och viss annan information. Koderna i systemet utgörs av en fyrställig sifferkod, som anger dels juridisk information om brottet i form av lagrum, dels i vissa fall annan brottsinformation om omständigheterna kring brottet som inte har sin grund i lagstiftningen. Till exempel huruvida brottet har skett inomhus eller utomhus, brottsoffrets kön och ålder o.s.v. För närvarande omfattar systemet ca 500 unika brottskoder. Systemet förvaltas av Brå i samråd med de myndigheter som använder koderna, och revidering av koderna sker inom ramen för förvaltningen normalt sett en gång om året

Om brottskoden ändras under handläggningens gång redovisas den senast aktuella brottskoden. Om brottskoden ändras i samband med beslut om brottet uppdateras den dock inte i statistiken över anmälda brott. Brottskoderna finns redovisade i publikationen *Klassificering av brott* som finns att ladda ned från Brås webbplats: www.bra.se

Brottstyperna grupperas på olika nivåer (se 1.1.4 nedan).

Månad för anmälan bestäms av det datum som ärendet registrerades. Om brott tillkommer ärendet i efterhand får de samma registreringsdatum som ärendet.

Region bestäms av den handläggande enhet som senast har hanterat brottet.

Kommun bestäms av den registrerade kommunkoden för den kommun där brottet begåtts.

Stadsdel bestäms av registrerad områdeskod för brottsplatsen.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är framför allt total och delsummor, men även brott per 100 000 invånare och jämförelser med föregående period. Vid jämförelse med föregående period redovisas förändring i *antal* anmälda brott och *procentuell* förändring.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken över anmälda brott redovisas grupperat enligt nedan:

Grupperingar	Beskrivning
Brottskategorier	I sammanfattning och figurer redovisas de anmälda brotten i en grövre indelning som omfattar sju breda kategorier av brott, där redovisas också några enskilda brottstyper som anses vara av särskilt samhällsintresse att följa upp. De sju förutbestämda brottskategorier är: • Brottsbalken 3-7 kap. Brott mot person • Brottsbalken 8 kap. Stöld, rån och andra till-

	greppsbrott • Brottsbalken 9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet • Brottsbalken 12 kap. Skadegörelsebrott • Brott mot trafikbrottslagen • Brott mot narkotikastrafflagen • Övriga brott
Brottstyper	I tabellerna redovisas de anmälda brotten enligt två förbestämda brottskataloger med olika detaljeringsgrad (stora och lilla brottskatalogen). Katalogerna utgör olika detaljeringar av brottskoderna och därmed olika detaljeringar av brott enligt brottsbalken och vissa centrala specialstraffrättsliga författningar.
Region	Statistiken redovisas efter 7 polisregioner, vilka bestäms av vilken enhet som är den handläggande enhet som senast har hanterat brottet. I de fall Nationella operativa avdelningen (NOA), är handläggande enhet redovisas brotten under polisregion Stockholm.
Kommun	Statistiken redovisas efter 290 kommuner, vilka bestäms av brottsplats.
Stadsdel	För Stockholms kommun redovisas statistiken efter 14 stadsdelar, för Göteborgs kommun efter 10 stadsdelar och för Malmö kommun efter 5 stadsdelar. Stadsdelarna bestäms av brottsplats.

1.1.5 Referenstider

Preliminär statistik över anmälda brott redovisas månadsvis, kvartalsvis, för första halvåret och helårsvis. Referenstiden för månadsstatistiken är mellan det första och det sista datumet i aktuell månad. För statistik redovisat på kvartal är det mellan första datumet i den första månaden samt det sista datumet i den tredje månaden för aktuellt kvartal. Referenstiden för statistik för första halvåret är mellan 1 januari till 30 juni. För statistik på helåret är referenstiden mellan 1 januari och 31 december. Referenstiden avser tidpunkten för registrering av ärendet som brottet hör till.

1.2. Fullständighet

Statistiken över anmälda brott redovisar en totalundersökning av de händelser som anmälts och registrerats som brott under redovisningsperioden. Statistiken beskriver således inflödet av brott hos polis, åklagare eller annan utredande myndighet.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten i statistiken över anmälda brott är på det hela taget god och återspeglar väl vilka händelser som registrerats som brott. Det finns dock anledning till försiktighet då analyser av detaljer i statistiken skall göras. Det har visat sig i studier av tillämpningen av brottskoder hos de registrerande myndig-

heterna att det på den mer detaljerade nivån finns tolknings- och gränsdragningsproblem som leder till felkodningar. Emellertid råder det enligt samma studier att en hög tillförlitlighet för övergripande kategorier av brott, t.ex. misshandel, bedrägeri, skadegörelse etc.

2.2 Osäkerhetskällor

Det totala felet kan bestå av urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Statistiken över anmälda brott är en totalundersökning som bygger på administrativ data i externa system. I statistiken förekommer främst mät- och bearbetningsfel i varierande utsträckning, samt i liten utsträckning täckningsfel. Urvalsfel och bortfall är inte relevanta för produkten.

De olika felkällorna som finns kan främst härledas till statistikens produktionskedja. Det viktigaste steget är registreringen av ett brott. Här finns vissa problem med t.ex. angivandet av rätt brottskod, vilket diskuterats ovan, samt det korrekta antalet brott. Brottskodstillämpningen och antalstillämpningen är troligtvis de två största felkällorna. Det kan också uppstå fel i hanteringen av uppgifterna i överföringar mellan polis/åklagare till Brå, och även i hanteringen av uppgifterna hos Brå. Det är dock mycket sällsynt att sådana problem påverkar statistikens innehåll i annat än en marginell omfattning. I det sista steget, när statistiktabeller tas fram och publiceras, så finns potentiella felkällor med utformandet av tabellerna, manuella justeringar av layout, etc. Även dessa fel är sällsynta.

2.2.1 Urval

Statistiken över anmälda brott är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

I det fall rampopulationen inte exakt motsvarar den avsedda målpopulationen uppstår täckningsfel. Omfattningen av täckningsfel i statistiken över anmälda brott bedöms vara liten, och statistikens kvalitet är i detta avseende god.

Rampopulationen i statistiken över anmälda brott utgörs av registrerade uppgifter om anmälda brott som levererats till Brå via dataöverföringarna från Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket. Det finns inga indikationer på brister i leveranserna, som skulle innebära en undertäckning i statistiken.

Dock förekommer undertäckning då brott kan tillkomma ärenden efter att statistiken tagits fram. Det beror på att redovisningsperiod för brottet bestäms av det datum som ärendet registrerades. Om fler brott identifieras under handläggningen av ärendet och adderas till ärendet i efterhand får brotten samma registreringsdatum som ärendet. I de fall brott tillkommer efter att statistiken för aktuell redovisningsperiod tagits fram kommer de inte att ingå i den preliminära statistiken men i de flesta fall i den slutliga statistiken. Det rör sig om i genomsnitt 6 procent färre brott per månad i den preliminära månadsstatistiken jämfört med den slutliga statistiken. För preliminär statistik för första halvåret är det cirka 4 procent färre brott än i den slutliga statistiken. I den

preliminära statistiken för helåret redovisas cirka 0,5 procent färre brott än i den slutliga statistiken för helåret.

Det kan också förekomma en liten övertäckning i de fall polisen och åklagaren registrera samma brott med olika ID. Att samma brott registreras med olika ID kan ske på grund av problem i den tekniska kommunikationen mellan åklagare och polis. I vissa fall kan felkällan kontrolleras och åtgärdas. En annan källa till övertäckning är om samma brott anmäls flera gånger, av olika anmälare vid olika tillfällen. Denna typ av felkälla är mycket svåra att kontrollera och åtgärda.

2.2.3 Mätning

Statistiken bygger på administrativa uppgifter som levereras elektronisk till Brå. Flera av de centrala uppgifterna, exempelvis uppgifter om brott, registreras in med hjälp av bestämda klassifikationssystem. Mätfel uppstår främst i statistiken över anmälda brott om de centrala uppgifter som levereras till Brå inte är tillräckligt specificerade för att tillåta en redovisning på mer detaljerad nivå eller om de är felspecificerade vid inmatningen. Mätfelen påverkar främst redovisningen av nivån och fördelningen av brottstyper i statistiken.

För statistiken över anmälda brott är uppgifter om brottskod avgörande för till vilken brottstyp man räknar brotten. För att få en bättre förståelse för kvaliteten i registreringen av brottskoder genomförde Brå en kvalitetsstudie under 2011 (se nedan).

Resultatet visade att omkring 13 procent av brotten är felkodade, vilket är samma nivå som när SCB gjorde en likande studie av brottskoderans kvalitet på 70-talet. Felkodningen sker dock oftast på den mer detaljerade nivån och påverkar således mest fördelningen av brott inom de olika brottskategorierna. Det är sällan som anmälningarna skulle ha kodats till en helt annan kategori och på den övergripande nivån anses kvaliteten på brottsredovisningen vara god.

Medan det råder en hög tillförlitlighet för övergripande kategorier av brott, t.ex. misshandel, bedrägeri, skadegörelse etc. finns det felkodningar på den mer detaljerade nivån. Till exempel visade studien att samtliga brott som kodats som bedrägeri hade kodats under rätt brottskategori, men att en del av dessa kodats till fel underliggande brottstyp inom kategorin. Exempelvis datorbedrägeri, bluffaktura eller bedrägeri med hjälp av internet. Generellt visade resultaten från analysen även på en överanvändning av ospecificerade koder, som *övrigt bedrägeri* eller *annan stöld*, vilket också innebar att specificerade brottskoder var underanvända, t.ex. *bedrägeri med hjälp av internet*. Återigen är det fördelningen inom de olika brottskategorierna som påverkas av överanvändningen.

Andra områden där det på grund av felkodningar finns anledning att iaktta försiktighet vid tolkningen av statistiken är variabler avseende *i nära relation/ej i nära relation, bekant/obekant, grovt/annat än grovt, försök/fullbordat* samt *inomhus/utomhus*. Det framgår av den ovan nämnda studien, men också i andra undersökningar som gjorts av Brå och SCB rörande användningen av brottskoder.

För ytterligare information, se rapporten *Användningen av brottskoder, en kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken*: www.bra.se/brottskodsstudie

2.2.4 Bortfall

Statistiken är en totalundersökning baserat på registeruppgifter och bortfallet bedöms vara försumbart.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifter från de brottsutredande myndigheterna levereras löpande till Brå. Eftersom materialet handhas av flera olika personer kan fel uppstå i hanteringen eller bearbetningen av materialet, så kallade bearbetningsfel. För att undvika sådana fel utförs flera olika kontroller av materialet.

Validering mot ett XML-schema sker redan vid inläsning av materialet i Brås databas. Vidare räknas transaktionerna och det kontrolleras att de följer en kronologisk ordning. När materialet lästs in i databasen körs olika kontrollprogram som omfattar rimlighets- och logiska kontroller. Felaktigheter justeras, ibland genom kontakt med uppgiftslämnarna, och kontrollprogrammet körs ett antal gånger tills fel i materialet har rättats till. När materialet är färdigkontrollerat förs det över till statistikdatabasen för långtidslagring. En slutlig kontroll av konsistensen och rimligheten i statistiken görs dessutom efter att statistiktabeller har framställts.

2.2.6 Modellantaganden

Ej relevant.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått anges ej.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningsfrekvens

Preliminär statistik över anmälda brott redovisas per månad, kvartal, halvår och helår.

Publiceringsfrekvens

Preliminär statistik över anmälda brott publiceras varje månad.

Uppgiftsinsamlingsfrekvens

Statistikunderlaget avseende anmälda brott levereras dagligen till Brå.

3.2 Framställningstid

Preliminär statistik över anmälda brott publiceras mellan en till två veckor efter referensperiodens slut.

3.3 Punktlighet

Generellt sett är punktligheten hög i statistiken. Omorganisationer och omläggningar i uppgiftslämnarnas administrativa rutiner har ett fåtal gånger orsakat störningar i Brås produktionssystem vilket renderat kortare förseningar av publiceringen.

Aktuella publiceringsplaner finns på SCB:s webbplats.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Statistik över anmälda brott har förts sedan 1950. Statistikrutinerna för anmälda brott har ändrats vid flera tillfällen, till exempel genom ny insamlingsteknik eller nya redovisningssätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser av de anmälda brotten över tid.

Förändringar i statistiken på grund av enskilda ärenden som omfattar många brott

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över anmälda brott mellan olika år. Det gäller i synnerhet brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg.

Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet kring huruvida en förändring är generell. Förekomst av stora ärenden är ovanliga men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats de senaste fem åren i fallande kronologisk ordning.

- I juli 2015 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende bidragsbrott mot Försäkringskassan i Region Syd.
- I februari 2015 anmäldes ett enskilt ärende med många barnpornografibrott i polisregion Syd.
- I januari 2015 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende överlåtelse inklusive vårdslöshet med narkotika i polisregion Nord.
- I januari 2015 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende överlåtelse inklusive vårdslöshet med narkotika i polisregion Stockholm.
- I december 2014 anmäldes ett enskilt ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i Uppsala län.
- I maj 2014 anmäldes ett enskilt ärende med många brott gällande kränkande fotografering i Uppsala län.
- I januari 2014 anmäldes ett enskilt ärende med många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande) samt barnpornografibrott i Gotlands län.

- År 2013 anmäldes ett enskilt ärende med många ofredandebrott i Jönköpings län.
- År 2012 anmäldes ett par ärenden med många langningsbrott (olovlig försäljning och olovligt innehav av alkoholdrycker) i Kronobergs län.
- År 2011 anmäldes ett enskilt ärende med många dopningsbrott i Skåne.

Tekniska och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska, lagstiftningsmässiga och andra förändringar sedan 2007, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över anmälda brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i fallande ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan gå direkt till det relevanta stycket.

- o Det är vanligt förekommande att stora mängder anmälda skadegörelsebrott registreras vid ett och samma tillfälle. Brotten kan vid dessa fall härröra från flertalet månader eller år bakåt i tiden. Det innebär att mängden skadegörelsebrott som registreras varierar beroende på berörda aktörers rutiner vid rapportering och registrering av brotten. Exempelvis har det i februari 2016 anmälts cirka 9000 skadegörelse brott mot stat, kommun och landsting i Region Stockholm, brotten härrör från flera års tid.
- o I december 2015 infördes ett namnbyte, av brottskoder gällande misshandel i nära relation respektive ej i nära relation, i polisens anmälningssystem. Begreppet "i nära relation" specificerades till "är eller har varit gifta, sambo eller har gemensamma barn". Tidigare har begreppet "i nära relation" övertolkats och därmed har statistiken gällande anmälda misshandelsbrott i nära relation överskattats. Efter förtydligandet av namnet har antalet anmälda brott gällande misshandel i nära relation minskat. För mer information om varför namnändringen har gjorts, se *Kvalitetsstudie 1* www.bra.se
- o Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, vilken ersätter tidigare 21 länspolismyndigheter och är indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län. I figuren och tabellen nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningmängden i regionerna.

Länsindelning i de nya polisregionerna.

Polisregion	Län som ingår i de nya polisregionerna	Befolkningsmängd år 2015
Nord	• Jämtland • Norrbotten • Västerbotten • Västernorrland	884 000
Mitt	• Gävleborg • Uppsala • Västmanland	900 000
Stockholm	• Stockholm • Gotland	2 290 000
Öst	• Jönköping • Södermanland • Östergötland	1 080 000
Väst	• Halland • Västra Götaland	1 960 000
Syd	• Kalmar • Blekinge • Kronoberg • Skåne	1 890 000
Bergslagen	• Dalarna • Värmland • Örebro	848 000

Tabell 1. De nya polisregionerna, tillhörande län och befolkningsmängd.

- o I polisens ärendehanteringssystem (RAR och DurTvå) genomfördes övergången till en Polismyndighet (se punkten ovan) redan den 16/12 2014. Sedan dess har nya ärenden registrerats på handläggande polisregion och inte på handläggande länspolismyndighet. Statistiken för 2014 redovisas efter länspolismyndighet. I det datamaterial Brå har att tillgå finns dock ett informationsunderskott eftersom de nyregistrerade ärendena för de sista två veckorna i december 2014 saknar information om handläggande länspolismyndighet.

Brå har vidtagit olika metoder för att skatta handläggande länspolismyndighet i ärendena där uppgiften saknas. I vissa fall har länspolismyndigheten kunnat härledas med hjälp av en lägre organisatorisk nivå i den nya polisorganisationen, men det har inte varit möjligt i samtliga fall. Brotten har i dessa fall redovisats under det län där respektive polisregions *huvudort* är lokaliserad. Teoretiskt innebär det att det i statistiken kan förekomma en viss överrepresentation för de län där huvudorten finns och tillika en underrepresentation av övriga län som ingår i polisregionerna. Antalet brott som helt saknar information om handläggande länspolismyndighet och därmed redovisas under länen som omfattar regionernas huvudorter enligt ovanstående utgör cirka 0,1–0,2 procent av totalt antal brott i respektive polisregion. Brotten som saknar information om handläggande län är spridda över flertalet brottstyper. Slutsatsen är att bortfallet i länsuppgifter inte ger någon märkbar påverkan på statistiken över anmälda brott i länen. Även efter genomförda analyser kan det konstateras att påverkan är marginell.

- o Från och med 2015 har kvalitén på statistiken över anmälda brott indelat på kommun förbättrats. Det beror på att bortfallet på kommunuppgift för brotten har minskat. Det finns två anledningar till att ett brott redovisas med okänd kommun. Dels då uppgift om kommun helt saknas av olika anledningar (exempelvis att brottet inte sker på en fysisk plats). Dels i de fall ett brotts brottsplatskommun inte ingår i den handläggande länspolismyndigheten. Från och med 2015, då 21 länspolismyndigheter har omvandlats till en polismyndighet indelad på sju polisregioner, gäller ovanstående i de fall brottsplatskommunen inte återfinns inom den handläggande regionen. Eftersom regionerna är större än länen ger det ett minskat bortfall på uppgift om kommun.

Vid jämförelser av olika brottstyper mellan 2015 och tidigare år i kommunerna kan därmed eventuella ökningar helt eller delvis bero på ett lägre bortfall av kommunuppgift. Detta bör beaktas vid tolkning av statistiken. I regionerna har vissa brottskategorier särskilt påverkats av det lägre bortfallet. För resterande brottskategorier har den antalmässiga påverkan varit lägre eller ingen påverkan alls. I tabell 1 nedan visas skillnaden i antalet brott med okänd kommun 2015 jämfört med om statistiken fortsatt hade redovisats på länspolismyndighet istället för på polisregion.

De två regioner vars kvalitet på kommunredovisning har förbättrats mest är region Nord och region Öst. Exempelvis har okänd kommun gällande brott mot trafikbrottslagen minskat med 91 procent i region Öst och med 80 procent i region Nord. I region Stockholm är påverkan försumbar, totalt har

bortfallet minskat med 1 procent. I övriga regioner har bortfallet minskat mellan 4 och 6 procent totalt sett. För information om påverkan på varje kommun och brottstyp se länk

Region	Totalt	Brott mot liv och hälsa (BrB 3 kap)	Brott mot trafikbrottslagen	Brott mot narkotikabrottslagen	Brott mot miljöbalken	Brott mot skattebrottslagen
Nord	-3 000 (-18 %)	- 210 (-48 %)	-1 080 (-80 %)	-244 (-23 %)	-203 (-59 %)	-437 (-49 %)
Mitt	-1 230 (-6%)	-146 (-31 %)	-276 (-42 %)	-224 (-28 %)	-130 (-70 %)	-
Stockholm	-439 (-1 %)	-30 (-2 %)	-15 (-3)	-8 (-1 %)	-15 (-3 %)	-48 (-1 %)
Öst	-6 070 (-22 %)	-170 (-36 %)	-3 880 (-91 %)	-745 (-46 %)	-335 (-85 %)	-232 (-15 %)
Väst	-1 620 (-4 %)	-106 (-22 %)	-555 (-58 %)	-112 (-22 %)	-141 (-47 %)	-148 (-7 %)
Syd	-2 280 (-5 %)	-190 (-23 %)	-510 (-42 %)	-225 (-24 %)	-240 (-65 %)	-201 (-32 %)
Bergslagen	-1 170 (-5 %)	-110 (-24 %)	-392 (-36 %)	-82 (-9 %)	-84 (-63 %)	-

Tabell 2. Antalet färre brott med okänd kommun totalt och för de brottskategorier som har påverkats mest, 2015. Inom parentes anges minskningen av brott med okänd kommun i andelar för respektive brottskategori.

- o Från och med april 2014 har definitionen av antalet utfärdade kontaktförbud förändrats. Antalet utfärdade kontaktförbud är en uppgift som Brå samlar in från Åklagarmyndigheten. Från och med april 2014 räknas de initialt utfärdade kontaktförbuden samt eventuella förlängningar av ett och samma kontaktförbud separat. Det möjliggör en redovisning av både initialt utfärdade kontaktförbud samt av initialt utfärdade kontaktförbud inklusive samtliga eventuella förlängningar.

I tidigare redovisning, från 2008 t o m mars 2014, ingick de kontaktförbud som initialt utfärdades eller förlängdes under redovisningsåret. Varje kontaktförbud räknades endast en gång oavsett om det hade förlängts eller ej.

- o I juni 2014 påbörjades utvecklingen av Polisens ärendehanteringssystem Pust och det stängdes helt för nyregistrering av brott den 3 juni 2014. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- o Från och med juni 2013 har Polisen i ärendehanteringssystemet Pust registrerat smitning från parkeringsskada (trafikförordningen 1998:1276 2 kap. 8 § 2 st. och 14 kap. 3 § 1 p. a) med brottskoden 3006 i stället för med brottskoden för övriga bötesbrott 9001. Brottskod 3006 har tidigare i enlighet med Brås instruktioner endast använts för allvarigare smitningsbrott

(trafikbrottslagen 1951:649 5 § 1 st.). Brottskod 9001, som är den kod som borde användas för lindrigare smitningsbrott enligt gällande instruktioner, inräknas inte i den officiella brottsstatistiken, och den utvidgade tillämpningen av brottskod 3006 har således medfört en ökning av smitningsbrotten i statistiken över anmälda brott. Brå kan inte avgöra hur stor del av de registrerade smitningsbrotten som hör till respektive lagrum. Förändringen innebär att varken anmälda brott gällande brottstypen smitningsbrott eller brottskategorin trafikbrott 2014 kan jämföras med tidigare perioder.

- o Under februari 2013 driftsatte Polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust) som ersatte det tidigare ärendehanteringssystemet Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vissa brister vid driftsättningen, vilket har inneburit att det inledningsvis har använts i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå har samarbetat med Polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Siebel-Pust utgör kan ge effekter som inledningsvis är svåra att överblicka. Det kan bland annat handla om tekniska faktorer, inläring hos användarna och förändrade arbetssätt. Brå kommer löpande att bevaka de eventuella effekter som systemskiftet bedöms kunna ha på statistiken. En generell rekommendation är att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanteras i Siebel-Pust, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning. Övriga brottstyper hanteras fortfarande i en RIF-anpassad version av ärendehanteringssystemet RAR (se nedan).
- o I början av december 2012 genomförde Åklagarmyndigheten anpassningar av sitt ärendehanteringssystem Cåbra för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Driftsättningen av åklagarnas nya system inverkar inte direkt på statistiken över anmälda brott 2012, men statistiken påverkas av ett mindre bortfall i de brott som registrerades i den nya versionen av Cåbra under de tre sista veckorna i december 2012. Vid tester har det framgått att det i huvudsak påverkat statistiken över ekonomiskt relaterad brottslighet men även till viss del miljöbrotten. Framför allt har statistiken över brott mot skattebrottslagen påverkats, där cirka 1 500 anmälda brott skulle ha tillförts om samtliga uppgifter ingått i statistiken. För övriga brottstyper bedöms påverkan vara försumbar.
- o Under perioden augusti till december 2012 har Polisen gjort anpassningar i sitt ärendehanteringssystem RAR för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Förändringar i och med anpassningen som kan ha betydelse för statistiken över anmälda brott är bland annat förändringar i hur brott registreras, hur informationsöverföringen mellan myndigheterna sker samt svårigheter att identifiera unika brott i ärenden som överförs mellan nya och äldre versioner av ärendehanteringssystemen hos Polisen. Det är därmed viktigt att iaktta en ökad försiktighet då statistiken tolkas. Brå analyserar löpande vilken inverkan de nämnda förändringarna har på brottsstatistiken.

- o Till följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra), se nedanstående punkter, gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas under 2010. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. I Cåbra har en unik brottsidentitet (BID) införts som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser efter anpassningen till den unika brottsidentiteten visar att antalet anmälda brott har varit underskattat sedan systemskiftet hos Åklagarmyndigheten. Vid tester har det visat sig att det i statistiken över samtliga anmälda brott under 2007 har tillkommit cirka 0,8 procent fler brott efter anpassningen. Motsvarande för åren 2008–2009 är cirka 0,2 procent fler brott. Underskattningen av antalet anmälda brott kan framför allt härröras till anmälda skattebrott samt även till viss del till borgenärsbrott. Detta beror på att dessa brottstyper oftast registreras i Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Enligt de gjorda testerna har nästan dubbelt så många skattebrott tillkommit efter anpassningen för 2007 och drygt 60 procent fler borgenärsbrott. För åren 2008–2009 har 10 respektive 1 procent fler skattebrott tillkommit samt 8 respektive 1 procent fler borgenärsbrott. Därmed är inte jämförelser av anmälda borgenärs- och skattebrott åren 2007–2010 relevanta. När det gäller statistik över den ekonomiska brottsligheten är jämförbarheten och tolkningen även för tidigare år problematisk, se nedanstående punkter. För mer information om påverkan av ovan beskrivna anpassningar till Cåbra, kontakta enheten för Rättsstatistik på Brå.
- o I och med införandet av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem (Cåbra) under andra halvåret 2007 kunde Ekobrottsmyndigheten förbättra antalsräkning och registrering av de anmälda brotten. I enlighet med anvisningarna i *Kodning av brott* som finns publicerade på www.bra.se övergick Ekobrottsmyndigheten till en mer extensiv antalsräkning som innebär att användare nu registrerar ett brott för varje deklaration eller räkenskapsår. Enligt tidigare praxis registrerades endast ett brott oavsett antal deklarationer och utan hänsyn till hur många räkenskapsår som omfattades. Förändringen genomfördes under 2008. För utförligare information se kapitlet *Statistikens innehåll, Kriminalstatistik 2009* (rapport 2010:15).
- o Under 2007 införde Åklagarmyndigheten successivt ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) som ersatte tidigare system (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Förbättringen i statistiken över anmälda brott till följd av systemomläggningen berör brott som vanligtvis anmäls direkt till åklagaren, såsom skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott (11 kap. BrB). Ändringen innebär att även information om brott som saknar en misstänkt person levereras till Brå. Samtliga anmälda brott i dessa kategorier ingår därmed i statistiken från och med 2007. Tidigare år redovisades endast anmälda brott där det fanns en skälig misstänkt person. Detta har medfört att det från och med 2007 redovisas betydligt fler

anmällda skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott jämfört med föregående år. För utförligare information se kapitlet *Statistikens innehåll, Kriminalstatistik 2009* (rapport 2010:15).

- o I statistiken över anmällda brott har ett mindre fel upptäckts som berör vissa typer av skattebrott under åren 2005–2006 och brott avseende föroreningar från fartyg för åren 2002–2006. Det innebär att antalet för dessa brott underskattades något under de åren.
- o Under 2007 införde polisen möjligheten att anmäla vissa brott via internet. Det har medfört att många brott, speciellt cykelstölder i Stockholms, Södermanlands och Gotlands län, inte har kunnat knytas till en viss kommun utan har rapporterats under okänd kommun i respektive län.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken över anmällda brott kan jämföras med övriga brottsstatistikprodukter på brottstypnivå då brottskatalogen för de olika produkterna baseras på samma uppsättning brottskoder. Även regionsindelningen, som gäller från och med 2015, är jämförbar med övriga brottsstatistikprodukter samt med lagföringsstatistikprodukter. Kommun och stadsdelsindelningarna i statistiken kan jämföras med annan nationell kommun och stadsdels statistik.

En gemensam standard för att kunna göra internationella jämförelser saknas för närvarande på brottsområdet. Arbete inom EU pågår med att hitta en internationell klassificering av brott.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Övrig statistik inom Kriminalstatistiken kan sammanvändas med statistiken över anmällda brott, i synnerhet statistiken över handlagda brott samt misstänkta personer. Jämförelser av detta slag påverkas dock av att de olika statistikprodukterna inom Kriminalstatistiken skiljer sig åt när det gäller population, objekt etc. Alla jämförelser bör därför göras med viss försiktighet.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Preliminär månadsstatistik över anmällda brott publiceras på Brås webbplats med färdiga tabeller för hela landet och regionerna. På webbplatsen finns även definitioner samt förklaringar och anvisningar till hur man tolkar statistiken.

Statistikanslag ges ut i samband med att den preliminära statistiken för helåret publicerbaras.

5.2 Presentation

Statistiken över anmällda brott presenteras i färdiga tabeller samt, vid publicering av statistik för första halvåret och helåret, även i text, kommentarer och diagram i en sammanfattning av statistiken. Statistiken presenteras även i en

databas i form av tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Dokumentation om statistiken över anmälda brott sker i föreliggande kvalitetsdeklaration samt i olika kvalitetsstudier och i interna dokument vid myndigheten.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Statistiken över anmälda brott redovisas efter vissa variabler. Statistik presenterad på annat sätt och efter andra variabler som finns lagrade i databasen kan beställas från Brå med beaktande av statistiksekretessen. Kostnader för detta uppgår till cirka 928 kr (exkl. moms) per arbetstimme för framställningen.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar:

Kontakta Brå via e-post statistik@bra.se eller per telefon 08-527 58 400